

a nagycsalád-rendszer a „szimbolikus” reneszánszát éli. Előadásomban ennek a két ellentétes folyamatnak a bemutatására vállalkozom.

Lányi Gusztáv

Fejlődés és/vagy bomlás? A család mint pszichohistóriai probléma

Előadásomban a „család” fogalmát olyan paradigmaticus példának tekintem, ami általánosítható erővel mutatja korunk emberi életvilága mikro-, mezo- és makro-szféráit átható *végzetes értékrelativizálódásokat*: a család esetében a *hagyományos funkcióinak leépülését, elvesztését*.

Előadásomban a következő kérdésekre összpontosítok:

1. A modernizáció történeti-szociológiai folyamataiban kialakult *nukleáris család* disz/funkciói a „fejlődés” és/vagy inkább a „bomlás” irányába mutatnak-e?
2. A pszichohistóriai elemzés ugyanakkor ezt a történeti-szociológiai folyamatot mintegy „belülről” – a „lélek” pszichológiai perspektívájából – vizsgálja.
3. Elemzésem középpontjába az *autoritásvesztés* diagnosztizálását állítom.
4. Terápiás javaslatom, vagyis inkább ilyen szándékú kérdésem: a *család bibliai (ó- és újtestamentumi) konfliktusartikulálási és -kezelési módjai/mintái vajon milyen példával szolgálhatnak a posztmodernitás kor- és korszakában?*

Lengyel Nóra

Anyakép a katolikus női sajtóban (1918–1944)

A keresztény feminista nőmozgalom folyóiratainak elemzése során arra a kérdésre keressük a választ, hogy azokban a nemzetépítéssel összefüggésben milyen nőképek és női szerepek figyelhetők meg. Megvizsgáljuk, hogy a lapok milyen feladatokat tulajdonítottak a családon belül a nőknek, hogy milyenek mutatták be az ideális anyaképet katolikus nézőpontból. A folyóiratokban általában azt propagálták, hogy a nő egyszerre hűséges házastárs, kiváló családanya és jó háziasszony, de olykor egyéb, például a „család pénzügyminisztere” szerepekkel is felruházták. Emellett bemutatjuk, hogy ábrázolásmódjuk miként illeszkedett az úgynevezett nemzeti-keresztény diskurzusba. Az előadásban a *Katholikus Nők Lapja*, az *Asszonyok – Leányok*, a *Tulipántos Láda* és a *Magyar Nő* (majd *Keresztény Nő*) sajtókiadványokban ábrázolt család- és anyaképre fókuszálunk 1918–1944 között.

Oláh János

Családimázs néhány 19-20. századi zsidó hittankönyvben

Néhány, a magyarországi zsidó fiatalság által használt hittankönyv alapján vázolom fel a 19. század végén, a 20. század elején „sugallt”, hivatalosnak tekinthető családimázst, és azt a fejlődési vonalat, valamint változásokat és állandóságokat, amelyek észrevehetőek e tananyagokban. Az elemezni kívánt, időrendben első hittankönyvet, Halász Nátán jegyzi. E könyvben főként szentírási és talmudi idézetek segítségével példálódzik, és tanácsol az ifjaknak egy követendő utat. Krausz Sámuel szintén idézetek segítségével mutat irányt, és rendszerbe illeszti a családot és annak szerepét. Bernstein Béla az ötödik és a hetedik parancsolat értelmezésével ad tanácsokat kora ifjúságának a családi élethez. Havas Manó a „Társadalomvédő intézmények” között – viszonylag röviden – tárgyalja a családot, és már szükségét érzi, hogy a vegyes házasságok ellen is szót emeljen.